

ΕΥΝΟΪΚΕΣ ΠΡΟΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΕΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ (Μ.Μ.Ε.)

Του Καθηγητού Γ. ΚΑΦΟΥΣΗ

Από το 1980 μέχρι σήμερα η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα επί μέρους κράτη επέδειξαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Κι' αυτό γιατί έγκαιρα διαπιστώθηκε ότι οι επιχειρήσεις αυτές συμβάλλουν σημαντικά στην οικονομική ανάπτυξη, στην προώθηση της τεχνολογίας, στην παραγωγή πλούτου και στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και συνεπώς στην καταπολέμηση της ανεργίας. Οι μικρομεσαίες λοιπόν επιχειρήσεις αποτελούν δραστικό μέσο για την επιτυχία της ευρύτερης δέσμης των μέτρων της πολιτικής της Κοινότητας, μέτρων που συνδέονται άμεσα με την ολοκλήρωση της ενιαίας εσωτερικής αγοράς.

Πράγματι κατά το χρόνο που πραγματοποιήθηκε (1.1.1993) το θεαματικό άνοιγμα της εσωτερικής κοινοτικής αγοράς, οι επιχειρήσεις με απασχολούμενο προσωπικό μέχρι 500 άτομα αντιπροσωπεύουν το 99% του συνόλου των επιχειρήσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση από τις οποίες: το 29% περιλαμβάνει Μ.Μ.Ε. με λιγότερα από 10 θέσεις εργασίας, το 70% του κύκλου εργασιών, το 65% της προστιθέμενης αξίας και το 70% των απασχολούμενων στην Κοινότητα, έχουν τη δυνατότητα να καρπούνται τα πλεονεκτήματα που τους προσφέρει η αγορά των 370 εκατ. κατοίκων.

Στη χώρα μας οι Μ.Μ.Ε. οι οποίες απασχολούν από 10 μέχρι 100 άτομα αντιπροσωπεύουν το 93,2% των μεταποιητικών επιχειρήσεων και το 55% των εργαζομένων στη μεταποίηση και συνεισφέρουν το 42,2% στη συνολική προστιθέμενη αξία.

Σύμφωνα με στοιχεία της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας, οι βιομηχανικές επιχειρήσεις που απασχολούν πάνω από 10 άτομα ανέρχονται σε 8346 αναλυτικότερα:

- Οι επιχειρήσεις που απασχολούν 10-19 άτομα αντιπροσωπεύουν το 59,2%.
- Οι επιχειρήσεις που απασχολούν 20-29 άτομα το 14,3%.
- Οι επιχειρήσεις που απασχολούν 50-99 άτομα το 8%.
- Οι επιχειρήσεις που απασχολούν πάνω από 100 άτομα το 6,7%.

Σημειώνεται περαιτέρω ότι κατά το 1992 βιομηχανικές επιχειρήσεις με περισσότερες από 10 θέσεις εργασίας απασχολούσαν 323846 εργαζόμενους ως εξής:

- Από 10-19 άτομα απασχολούσαν το 20,4% του συνόλου των εργαζομένων.
- Από 20-29 άτομα απασχολούσαν το 9,02% του συνόλου των εργαζομένων.
- Από 30-49 άτομα απασχολούσαν το 11,4% του συνόλου των εργαζομένων.
- Από 50-99 άτομα απασχολούσαν το 14,4% του συνόλου των εργαζομένων.
- Από 100 και πάνω άτομα απασχολούσε το 44,6% του συνόλου των εργαζομένων.

Βελτίωση του περιβάλλοντος μέσα στο οποίο δραστηριοποιούνται οι Μ.Μ.Ε.

Με την κατάργηση των ελέγχων στα σύνορα των κρατών - μελών, όπως είχε προβλεφθεί από την Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη που τέθηκε σε εφαρμογή από 1η Ιουλίου 1987, λειτουργεί ένας ενιαίος κοινοτικός χώρος, χωρίς σύνορα και τελωνειακούς ελέγχους που διευκολύνει στη διακίνηση των εμπορευμάτων, μειώνει τα έξοδα διακίνησης και απαλλάσσει τις επιχειρήσεις από τις πολυδαίδαλες διατυπώσεις που μέχρι τότε ήταν υποχρεωμένες να διεκπεραιώνουν.

Για να εκμεταλλευθούν όμως οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις τα πλεονεκτήματα της ενιαίας αγοράς έχουν ανάγκη από ένα ελαστικό διοικητικό και νομικό περιβάλλον χωρίς υπερβολικές και άκαμπτες διοικητικές διαδικασίες και αδικαιολόγητες επιβαρύνσεις και ταλαιπωρίες που αποθαρρύνουν κάθε νέα πρωτοβουλία για περαιτέρω ανάπτυξη και δραστηριοποίηση.

Εναρμονισμένο με τους στόχους της Λευκής Βίβλου το άρθρο 130 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση που υπογράφηκε στο Μάαστριχτ (7 Φεβρουαρίου 1992) θέτει τις βάσεις μιας διαρθρωτικής πολιτικής που οδηγεί αναπόφευκτα στην αποτελεσματικότητα των Μ.Μ.Ε., στη βελτίωση του περιβάλλοντός τους, στην ενθάρρυνσή τους για μεγαλύτερη ανάπτυξη και στην πρόσβαση στα χρηματοδοτικά μέσα της Κοινότητας.

Οι κυριότεροι στόχοι της πολιτικής αυτής, στον τομέα της βελτίωσης του περιβάλλοντος, όπως διαφαίνεται στα προγράμματα 1993-1996 αποσκοπούν στην κατάργηση των αδικαιολόγητων φορολογικών και διοικητικών περιορισμών και επιβαρύνσεων, στην προώθηση της συνεργασίας, στα πλαίσια των διεθνικών δικτύων επιχειρήσεων, στην τόνωση της έρευνας στη βιοτεχνία και το εμπόριο, στην προσαρμογή του εργατικού δυναμικού των επιχειρήσεων στις εξελίξεις που εισέρχονται στη βιομηχανία και στα νέα μέσα παραγωγής.

Αξιοσημείωτη είναι η ευχέρεια που παρέχεται στις Μ.Μ.Ε. να δημοσιεύουν μόνο συνοπτικές οικονομικές καταστάσεις, ευχέρεια που παρέχεται με βάση την οδηγία της Ε.Ο.Κ. της 27.11.1989, οι διατάξεις της οποίας ενσωματώθηκαν στο ημεδαπό δίκαιο με το άρθρο 42α του ν. 2190/1920¹.

Στη γενικότερη πολιτική της βελτίωσης του περιβάλλοντος μέσα στο οποίο δραστηριοποιούνται οι επιχειρήσεις είναι δυνατό να προταθούν τα ακόλουθα μέτρα:

- Για τη βελτίωση του διοικητικού, φορολογικού και νομικού περιβάλλοντος:
 - μειώσεις ή απαλλαγές του Φ.Π.Α.
 - κατάργηση διοικητικών διαδικασιών
 - μειώσεις στους φόρους μεταβιβάσεως Μ.Μ.Ε.
 - κατάργηση διοικητικών διατυπώσεων και ελέγχων στα σύνορα
 - ενίσχυση στην επαγγελματική κατάρτιση του προσωπικού των Μ.Μ.Ε.
- Για το άνοιγμα των αγορών:
 - Συμμετοχή των Μ.Μ.Ε. αφού κοινοτικές διατάξεις επιβάλλουν την ισότιμη συμ-

μετοχή σε διαγωνισμούς χωρίς διακρίσεις επιχειρήσεων και προσώπων με βάση εθνικά κριτήρια.

- Για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των Μ.Μ.Ε.:

- Συνεργασίες, συμπράξεις και ενισχύσεις των επιχειρήσεων χωρίς απαγορεύσεις και προσκόμματα.

- Για την προσαρμογή των Μ.Μ.Ε. στην ενιαία αγορά:

- Επιχειρησιακά κοινοτικά προγράμματα 1994-1998, βελτίωση της τεχνογνωσίας, συμμετοχή σε προγράμματα ερευνών, ερευνητικά κέντρα, οργάνωση και προώθηση πωλήσεων, ανάπτυξη δικτύων προμηθειών κ.λ.

Ενθαρρυντική πολιτική ανάπτυξης και εκσυγχρονισμού των Μ.Μ.Ε.

Η βελτίωση της ποιότητας του ανθρώπινου δυναμικού των Μ.Μ.Ε εξαρτάται από το επίπεδο γενικής κατάρτισης και επαγγελματικής εκπαίδευσης του προσωπικού και της συνεχούς επιμόρφωσης των στελεχών τους σε θέματα διοίκησης, στρατηγικής και Marketing.

Σημειώνεται ότι το πρόγραμμα Leonardo da Vinci της περιόδου 1.1.1995 - 31.12.1999, διευκολύνει την προσαρμογή των Μ.Μ.Ε στις βιομηχανικές αλλαγές κυρίως, με την εκπαίδευση και την προσαρμογή στις ανάγκες της αγοράς εργασίας καθώς και με την ενθάρρυνση ανταλλαγών τεχνογνωσίας, τη διάδοση αποτελεσμάτων ερευνών και τεχνικών πληροφοριών.

Η τεχνολογική πρόοδος αποτελεί βασικό παράγοντα της οικονομικής ανάπτυξης κυρίως στις χώρες της Κοινότητας των οποίων η βιομηχανία εξαρτάται από εισαγόμενες πρώτες ύλες και ενέργεια. Τα ερευνητικά ειδικά προγράμματα 1994-1992 στον τομέα της τηλεματικής και τεχνογνωσίας της πληροφόρησης και ενημέρωσης, δίδουν την

δυνατότητα στις Μ.Μ.Ε., που δεν απασχολούν περισσότερα από 500 άτομα, με κύκλο εργασιών που δεν υπερβαίνει τα 38 εκατ. ECU, είτε να συμμετάσχουν κατά 50% στο κόστος ενός ερευνητικού σχεδίου, είτε να είναι χρήστες των αποτελεσμάτων έρευνας.

Το πρόγραμμα 1994-1999 ειδικά για τις Μ.Μ.Ε. στοχεύει να βοηθήσει τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, βιομηχανικές και παροχής υπηρεσιών, ιδιαίτερα στις αναπτυξιακά καθυστερημένες περιοχές να ανασυγκροτηθούν ώστε να προσαρμοστούν στις απαιτήσεις και το περιβάλλον της ενιαίας αγοράς και έτσι να γίνουν ανταγωνιστικές.

Τα προτεινόμενα μέτρα συνίστανται στη βελτίωση του συστήματος παραγωγής και οργάνωσης, στην ενίσχυση της συνεργασίας ανάμεσα στα ερευνητικά

Πρόταση

*Περιοδική έκδοση
Τέχνης και Πολιτισμού*

Εκδότης:

**Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση
Άρτας**

Πλατεία Εθνικής Αντίστασης,
Άρτα 47 100

κέντρα και κέντρα μεταφοράς τεχνολογίας, στην πρόσβαση σε νέες αγορές, στην ενίσχυση των δικτύων συνεργασίας στην πρόσβαση στις χρηματοδοτήσεις.

Πρόσβαση των Μ.Μ.Ε. στη χρηματοδότηση και στις πιστώσεις

Κατά τη διαμόρφωση και υλοποίηση των πολιτικών της Κοινότητας λαμβάνονται υπόψη οι στόχοι του άρθρου 130 Α της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Κοινότητα επιτυγχάνει την υλοποίηση της πολιτικής αυτής μέσω των διαρθρωτικών ταμείων, ήτοι:

- Του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (Ε.Κ.Τ.).
- Του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (Ε.Τ.Π.Α.).
- Της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (Ε.Τ.Ε.).
- Του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου (Ε.Γ.Τ.Π.Α.).

Εξάλλου τα αναθεωρημένα προγράμματα 1994-1999 αποσκοπούν στην ενίσχυση της ευρωπαϊκής συνοχής με την ενθάρρυνση μίας πιο εξισορροπημένης οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης των βιομηχανικά καθυστερημένων περιοχών, με την καταπολέμηση της μακροχρόνιας ανεργίας, την προσαρμογή των εργαζομένων στις βιομηχανικές αλλαγές, καθώς και την προσαρμογή του τεχνολογικού εξοπλισμού των επιχειρήσεων στις επερχόμενες ραγδαίες τεχνολογικές εξελίξεις.

Δεδομένου ότι η Κοινοτική παρέμβαση έχει συμπληρωματικό χαρακτήρα και σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να υποκαταστήσει την εθνική πολιτική για τις Μ.Μ.Ε. και τη βιοτεχνία, εναπόκειται πλέον στο κράτος-μέλος και στις επιχειρήσεις η ευθύνη και η πρωτοβουλία να αναπτύξουν επιχειρηματική συμπεριφορά και δράση για να τους επιτρέψουν να επωφεληθούν των ενισχύσεων που παρέχει η Κοινότητα.

Μία ακόμη ευθύνη που εναποθέτεται αποκλειστικά στις Μ.Μ.Ε. είναι η ευθύνη που απορρέει από το πέρασμα στο Ενιαίο Ευρωπαϊκό Νόμισμα (EURO - ΕΥΡΩ), το οποίο προβλέπεται να καθιερωθεί από 1.7.2002.

Η ουσιαστική αυτή αλλαγή στο νομισματικό σύστημα καλεί από τώρα τις Μ.Μ.Ε. να επιδοθούν προσεκτικά σε όλες τις απαραίτητες προεργασίες (τεχνικές, λογιστικές και πληροφορικής, χρήσης της ECU και του εθνικού νομίσματος όπου διακρατικές σχέσεις το επιτρέπουν και το ευνοούν), ώστε να είναι έτοιμες να αντιμετωπίσουν την αναπόφευκτη χρήση του ενιαίου νομίσματος, χωρίς θύελλα και κλυδωνισμούς.

1. Βλ. Ε. Σακέλλη, Ο Ισολογισμός των Α.Ε. και ΕΠΕ, §§ 172-174.

(Πηγές: Commission Européenne, Croissance, Competitivité emploi, Livre blanc 1994 - Διαρθρωτικά Ταμεία, Οδηγός των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 1994 - La Création des entreprises dans l' Europe de Douze - Document CEDEFOP Berlin 1994 - Les actions de la Communauté intéressant les P.M.E. 1983 - Commission de C.E. GUISSSET X, les actions de l' union intéressant les P.M.E. 1994 - Κανονισμός Ε.Ο.Κ. 2726/90 του Συμβουλίου της 17.9.1990 σχετικά με την κοινοτική διαμετακόμιση - Οδηγία 89/667 του Συμβουλίου της 21.12.1989 σχετικά με τις μονοπρόσωπες εταιρίες, Οδηγία 102/1995 σχετικά με τις φορολογικές απλοποιήσεις).